

Зоологическо изследване на Джебел Марра (Дарфур, Судан)

Петър БЕРОН

Изолираната планина Джебел Марра се издига всред саваната на Дарфур (Западен Судан, близо до границата с Република Чад). Нейната височината е 3042 m (според прецизната германска карта 1 : 100 000 от 1989 г.), но по-старите руски и български карти показват височина 3088 m. Тя е угаснал вулкан, в кратера на който са образувани две езера. Планината се посещава рядко от зоолози, а всъщност е много интересна със своето централно положение в Африка, между аридните планини на Сахара и влажнотропичните планини на Централна и Източна Африка.

Долните части на планината са гъсто заселени и обработени. Отглеждат се сорго, царевица и други култури, планината е прочута със своите плодове, включително ябълки. По-нагоре местната гора е запазена само в недостъпните места, а целият среден пояс до около 2200 m е засаден с 30-40 годишна изкуствена гора от евкалипти и кипарисоподобни дървета. Над тази височина се простира тревиста растителност с единични дървета. До най-високите части (към 3000 m) растат гъби маслинови дървета, което е верен индикатор за медитерански климат. Отдавна е отбелязано наличието на много медитерански елементи (вероятно реликтни) във флората на тази планина, разположена в центъра на Африка и далеч от всякакво море. Нейната фауна е доста слабо проучена и това беше една от главните цели на моето посещение там.

От 24 септември до 2 октомври пребивавах в Ниала (пров. Южен Дарфур) и в горския дом Голол (пров. Западен Дарфур) в планината на около 1640 m височина. Пребиваването ми беше осигурено от губернатора на Южен Дарфур чрез Комитета за приятелство с чужбина в Хартум и федералния министър на околната среда. Беше ми предоставен джип и четирима съпровождащи, включително въоръжен полицай. Имах възможност да събера насекоми и други безгръбначни на светлина и под камъни в Ниала и в планината на височина от 1640 до около 3020 m, да пресея значително количество шума в запазената гора около водопада Голол и да уловя няколко прилепа и влечуги. Това е първото българско зоологическо изследване в Судан и едно от редките в Джебел Марра. Зоогеографският анализ на тази островна планина с азонална природна обстановка би бил особено интересен.

Известен материал беше събран и в околностите на Хартум покрай река Нил със съдействието на Природонаучния музей в Хартум. Музеят, чийто директор е бил дълго време видният изследовател на живота в пустинята проф. J. L. Cloudsley-Thompson, е в системата на Хартумския университет, има експозиция и библиотека. Пред колегите от Биологическия факултет беше изнесена лекция върху зоогеографията на Африка.